

SPRAWOZDANIE

**z działalności Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego w Koninie
do spraw realizacji Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
i Ochrony Ofiar Przemocy na terenie Miasta Konina
oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania za 2020 rok**

Konin, marzec 2021 rok

WSTĘP

Problemem przemocy w rodzinie dotyka wszystkie grupy społeczne, każdego człowieka bez względu na wiek, płeć, wykształcenie czy status. Przemoc jest jednym z najbardziej destrukcyjnych zjawisk, którego efekty trwają przez długi czas i w sposób niekorzystny wpływają na losy człowieka. Powoduje skutki w wielu aspektach życia – rozpadają się więzi społeczne, pojawia się coraz więcej autodestrukcyjnych zachowań, związanych choćby z uzależnieniami.

Przemoc występuje w różnych formach, między innymi psychicznej, fizycznej, ekonomicznej czy seksualnej. Ta ostatnia jest szczególnie trudna do wykrycia, z uwagi na częstą zależność ofiary wobec sprawcy.

Miasto Konin podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności w ramach Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego. Zespół Interdyscyplinarny ds. Rozwiązywania Problemów Przemocy w Rodzinie – to zespół osób delegowanych ze środowisk profesjonalnych do koordynacji, standaryzacji, analiz i rozwiązywania lokalnych problemów przemocy w rodzinie. Zespół Interdyscyplinarny działa na podstawie porozumień zawartych między Prezydentem Miasta Konina, a Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie w Koninie, Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Miasta Konina, służbą zdrowia, Komendą Miejską Policji, oświatą, sektorem pozarządowym oraz Prokuraturą Rejonową w Koninie. Zespół został powołany, aby realizować zadania związane z zapewnieniem ofiarom przemocy w rodzinie adekwatnej do skali problemu pomocy i wsparcia, a także skutkuje powstaniem zintegrowanego systemu profilaktyki i ograniczenia problemu przemocy domowej.

Zespół Interdyscyplinarny to grupa specjalistów z różnych instytucji, łącząca swoją wiedzę, umiejętności oraz możliwości wynikające z zadań instytucji, które reprezentują. Współpraca i skoordynowane działania mają na celu niesienie pomocy osobom krzywdzonym oraz przeciwdziałanie zjawisku przemocy na terenie miasta Konina.

Miejski Zespół Interdyscyplinarny w Koninie do spraw realizacji Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy na terenie miasta Konina został powołany przez Prezydenta Miasta Konina w 2011 roku.

Tabela 1: Skład Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego w Koninie do spraw realizacji Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy na terenie Miasta Konina

Lp.	Nazwisko i Imię	Stanowisko w Miejskim Zespole Interdyscyplinarnym	Stanowisko i miejsce zatrudnienia
1.	Szymczak Lidia	Przewodnicząca Zespołu	Kierownik Sekcji Poradnictwa Rodzinnego i Interwencji Kryzysowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Koninie
2.	Karwowska-Kuna Adrianna	Z-ca Przewodniczącej Zespołu	sierż. sztab. Zespołu do spraw Prewencji Kryminalnej, Nieletnich i Patologii Wydziału Prewencji Komendy Miejskiej Policji w Koninie
3.	Katafoni Wioletta	Członek Zespołu	Certyfikowany Specjalista terapii uzależnień Wojewódzkiego Szpitala Zespolonego w Koninie
4.	Michalak Magdalena	Członek Zespołu	Przedstawiciel Lokalnych Organizacji Pozarządowych, Pedagog-Koordinator, Towarzystwa Przyjaciół Dzieci w Koninie
5.	Juszczak Irmína	Członek Zespołu	Prokurator Prokuratury Rejonowej w Koninie
6.	Wincencjusz Anna	Członek Zespołu	Konsultant Sekcji Poradnictwa Rodzinnego i Interwencji Kryzysowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Koninie
7.	Żak-Dobska Monika	Członek Zespołu	Psycholog Miejskiej Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Koninie
8.	Juszczak Michał	Członek Zespołu	Członek Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Miasta Konina, Wiceprezes Konieńskiego Stowarzyszenia Abstynentów „Szansa”

Źródło: Opracowanie własne Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego - stan na 31.12.2020 r.

Obsługę organizacyjno - techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego zapewnia Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Koninie. W strukturach Ośrodka funkcjonuje Sekcja Poradnictwa Rodzinnego i Interwencji Kryzysowej, do której podstawowych obowiązków należy realizowanie zadań objętych ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Kierownik Sekcji pełni jednocześnie obowiązki przewodniczącego Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego w Koninie.

I. PODSTAWA PRAWNA FUNKCJONOWANIA MIEJSKIEGO ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO W KONINIE:

- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r., poz. 218 ze zm.).
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r., poz.1.876 ze zm.).
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r., poz. 2277 ze zm.).
- Uchwała Nr 250 Rady Miasta Konina z dnia 27 stycznia 2016 roku w sprawie przyjęcia Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na terenie Miasta Konina na lata 2016 – 2020.
- Uchwała Nr 842 Rady Miasta Konina z dnia 21 lipca 2014 roku w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego w Koninie do spraw realizacji Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy na terenie Miasta Konina oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania (Dz. U. Woj. Wlkp. z 2014, poz. 4532).
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. Nr 209, poz.1245).
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 22 października 2010 r. w sprawie wzoru zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 201, poz.1334 ze zm.).
- Uchwała Nr 76 Rady Ministrów z dnia 29 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020 r. (M.P. 2014, poz. 445).

Zespół Interdyscyplinarny działa ponadto na podstawie porozumień zawartych między Prezydentem Miasta Konina, a podmiotami:

1. Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie w Koninie.
2. Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Miasta Konina.
3. Służbą zdrowia.
4. Komendą Miejską Policji w Koninie.
5. Oświatą.
6. Organizacją pozarządową.
7. Prokuraturą Rejonową w Koninie.

II. GŁÓWNE ZADANIA PODMIOTÓW UCZESTNICZĄCYCH W OGRANICZENIU ZJAWISKA PRZEMOCY

Do głównych zadań podmiotów uczestniczących w ograniczaniu przemocy należy:

- diagnozowanie sytuacji i potrzeb osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- udzielanie informacji o możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
- informowanie o możliwościach podjęcia kolejnych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- niezwłocznie organizowanie dostępu do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- zapewnienia osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w zależności od potrzeb, schronienia całodobowego,
- prowadzenie rozmów z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, na temat konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie oraz informowanie o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie,
- podejmowanie przez funkcjonariusza policji, w razie potrzeby, innych niezbędnych czynności zapewniających ochronę życia, zdrowia i mienia osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie, włącznie z zastosowaniem na podstawie odrębnych przepisów w stosunku do osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, środków przymusu bezpośredniego i zatrzymania.

III. OPIS DZIAŁAŃ MIEJSKIEGO ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO W KONINIE

W okresie ogłoszonego stanu epidemii w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2 funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego uległo pewnym ograniczeniom, koniecznością dostosowania działań do instrukcji Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (obecnie Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej) dotyczącej organizacji zespołów interdyscyplinarnych i grup roboczych oraz realizacji procedury „Niebieskie Karty”, a także dla pracowników socjalnych do pracy z rodzinami, w których występowały problemy opiekuńczo – wychowawcze. Znacznie ograniczona została forma spotkań bezpośrednich, gdyż stan epidemii wymusił zmianę sposobu i form udzielanej pomocy, co wymagało zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego zarówno osób i rodzin doświadczających przemocy, jak i osób realizujących zadania w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Kontakt członków Zespołu Interdyscyplinarnego w sprawach dotyczących Zespołu odbywał się za pomocą zdalnych środków komunikacji (telefonicznie) i miał miejsce trzykrotnie od października do grudnia 2020 roku.

Zespół Interdyscyplinarny ma możliwość tworzenia grup roboczych w celu rozwiązywania problemów związanych z występowaniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach. Zgodnie bowiem z § 7 Uchwały Nr 842 Rady Miasta Konina z dnia 21 lipca 2014 roku w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego w Koninie do spraw realizacji Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy na terenie Miasta Konina oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego powoływał grupy robocze oraz ustalał ich skład.

Przed przystąpieniem do wykonywania czynności każdy członek Zespołu oraz grupy roboczej składał oświadczenie, dotyczące zachowania poufności wszelkich informacji i danych uzyskanych podczas realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy, zgodnie z przepisami RODO, prawa polskiego oraz z ustalonymi zasadami ochrony danych osobowych w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Koninie.

W skład grup roboczych wchodził przedstawiciele:

1. Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Koninie,
2. Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Miasta Konina,
3. Służby zdrowia,
4. Komendy Miejskiej Policji w Koninie,

5. Oświaty,
6. Organizacji pozarządowych,
7. Zespołu Kuratorów Sądowych.

Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych wykonywali zadania w ramach obowiązków służbowych lub zawodowych. Prace w ramach grup roboczych były prowadzone w zależności od potrzeb zgłaszanych przez Zespół Interdyscyplinarny lub wynikały z problemów występujących w indywidualnych przypadkach, zgłaszanych przez pracowników socjalnych oraz instytucji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy. Przedstawiciele grupy roboczej spotykali się zarówno z osobami doznającymi przemocy jak i stosującymi przemoc we współpracy z rodziną pracowali nad zaplanowaniem oraz realizacją stosownej pomocy, jej monitoringiem.

W przypadku wystąpienia zjawiska przemocy w rodzinie następowało wszczęcie procedury poprzez wypełnienie formularza „Niebieska Karta” – A, przez przedstawiciela jednego z podmiotów: pomocy społecznej, komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty i służby zdrowia. Wzór formularza „Niebieska Karta” zawarty jest w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

Przekazanie wypełnionego formularza „Niebieska Karta” - A do przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego następowało niezwłocznie, nie później niż w terminie 7 dni od wszczęcia procedury. Kopię wypełnionego formularza „Niebieska Karta” -A pozostawiano u wszczynającego procedurę. Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego po otrzymaniu formularza „Niebieska Karta” – A, niezwłocznie, nie później niż w ciągu 3 dni od dnia jego otrzymania, przekazywał go członkom Zespołu lub grupy roboczej.

Działając strategicznie

REAGUJEMY NA PRZEMOC!!!

Każda osoba, która doznaje przemocy lub jest jej świadkiem, może bezpiecznie i w zaufaniu zgłosić ten fakt pracownikom Sekcji Poradnictwa Rodzinnego i Interwencji Kryzysowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Koninie osobiście na ul. Staszica 17 i ul. Przyjaźni 5, dzwoniąc pod numer tel. 63 244-59-16; 63 242-62-32 lub drogą e-mail: zespolinterdyscyplinarny@moprkonin.lm.pl, pomagamy_sobie@moprkonin.lm.pl.

Ogólnopolski Telefon Zaufania: 800 12 00 02.

Można zasygnalizować problem również na Policji, pedagogom szkolnym czy pracownikom ochrony zdrowia.

Na stronie internetowej www.moprkonin.lm.pl Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Koninie w zakładce Miejski Zespół Interdyscyplinarny zamieszczone są niezbędne informacje dotyczące działalności Zespołu Interdyscyplinarnego.

IV. REALIZACJA PROCEDURY „NIEBIESKIE KARTY” NA TERENIE MIASTA KONINA

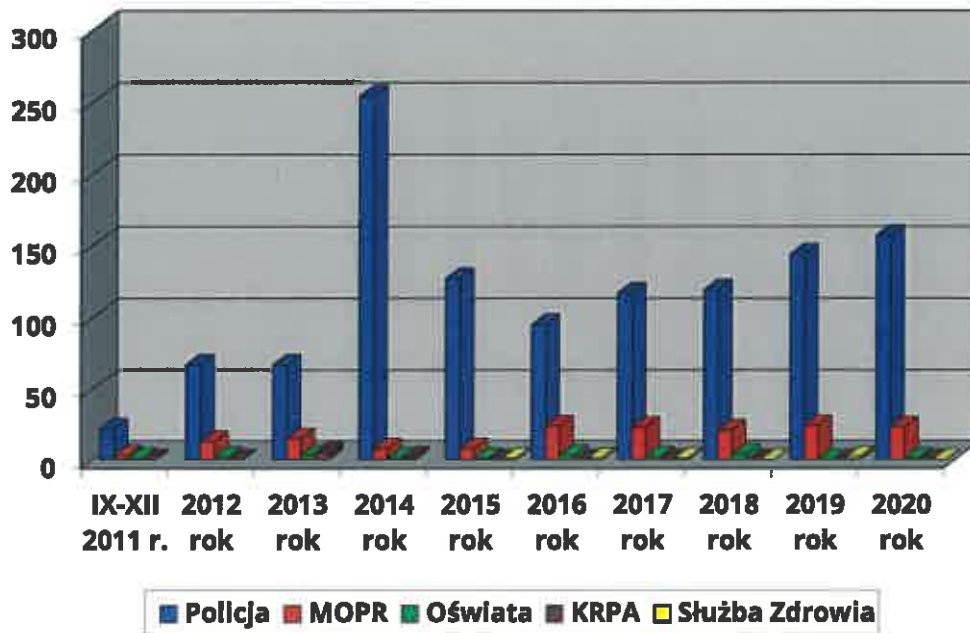
Od 1 stycznia 2020 r. do 31 grudnia 2020 r. do przewodniczącej Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło 181 formularzy „Niebieska Karta – A”, sporządzonych przez przedstawicieli uprawnionych podmiotów.

Tabela 2: Liczba założonych formularzy „Niebieska Karta” przez Instytucje i podmioty uprawnione w okresie IX.2011 – XII.2020

Lp.	Instytucje i podmioty uprawnione do zakładania formularzy „Niebieska Karta”	Liczba założonych formularzy „Niebieska Karta”									
		IX-XII 2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
1.	Policja	22	67	67	254	127	95	117	118	144	157
2.	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie	3	13	15	8	8	24	23	21	24	23
3.	Oświata - pedagog, psycholog	1	2	3	1	1	3	2	4	0	1
4.	Miejska Komisja Rozwiązywana Problemów Alkoholowych	0	0	5	2	0	0	0	0	0	0
5.	Służba Zdrowia	0	0	0	0	1	1	1	0	2	0
	Razem	26	82	90	265	137	123	143	143	170	181

Źródło: Opracowanie własne Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego za lata 2011 - 2020.

Wykres 1: Liczba założonych formularzy „Niebieska Karta” przez instytucje i podmioty uprawnione w okresie IX.2011 – XII.2020

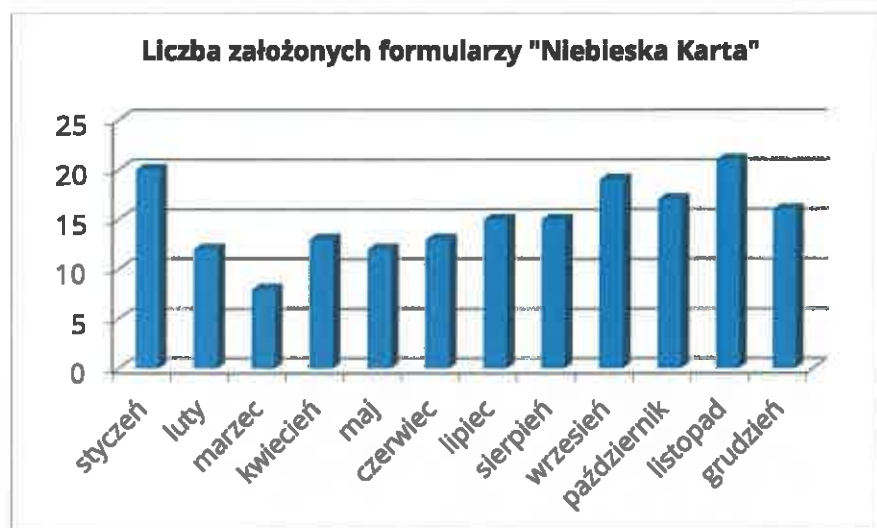
Źródło: Opracowanie własne Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego za lata 2011 - 2020.

Tabela 3: Liczba założonych formularzy „Niebieska Karta” w 2020 roku z podziałem na miesiące

Lp.	Wyszczególnienie - miesiące	Liczba założonych formularzy „Niebieska Karta”
1.	Styczeń	20
2.	Luty	12
3.	Marzec	8
4.	Kwiecień	13
5.	Maj	12
6.	Czerwiec	13
7.	Lipiec	15
8.	Sierpień	15
9.	Wrzesień	19
10.	Październik	17
11.	Listopad	21
12.	Grudzień	16
	Łącznie	181

Źródło: Opracowanie własne Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego za 2020 rok.

Wykres 2: Liczba założonych formularzy „Niebieska Karta” w 2020 roku z podziałem na miesiące

Źródło: Opracowanie własne Mlejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego za 2020 rok.

Zespół kontynuował zadania wynikające z działań podejmowanych w rodzinach, w ramach procedury „Niebieskie Karty”, które wpłynęły do Zespołu we wcześniejszych latach (2015 – 2019).

W 2020 roku ogólna liczba postępowań z użyciem procedury „Niebieskie Karty” dotyczyła **242** rodzin, w tym kontynuacja z lat poprzednich 113.

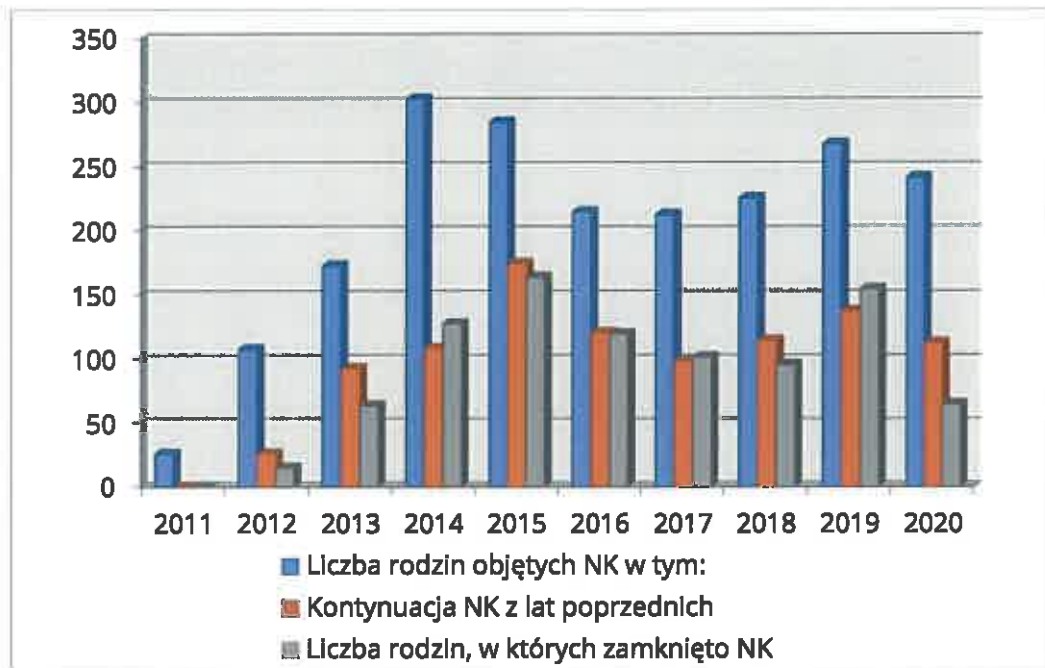
W 2020 roku zamknięto 65 procedur „Niebieskie Karty”.

Tabela 4: Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty” w latach 2011 – 2020

Wyszczególnienie	2011 rok	2012 rok	2013r ok	2014 rok	2015 rok	2016 rok	2017 rok	2018 rok	2019 rok	2020 rok
Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”	26	108	173	303	285	215	213	226	268	242
Kontynuacja NK z lat poprzednich	0	26	93	109	175	121	99	115	138	113
Liczba rodzin, w których zamknięto NK	0	15	64	128	164	120	102	96	155	65

Źródło: Opracowanie własne Mlejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego za lata 2011 - 2020.

Wykres 3: Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty” w latach 2011 - 2020

Źródło: Opracowanie własne Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego za lata 2011 - 2020.

Zdarzały się sytuacje, iż w trakcie analizy procedury „Niebieskie Karty” członkowie grupy roboczej dostrzegali konflikt w rodzinach, a nie przemoc.

W wielu rodzinach procedura „Niebieskie Karty” była uruchamiana wielokrotnie, i tak na przestrzeni roku 2020:

- w 3 rodzinach zamknięto i ponownie uruchomiono procedurę „Niebieskie Karty”,
- w 17 rodzinach założono 2 Niebieskie Karty,
- w 7 rodzinach założono 3 Niebieskie Karty,
- w 2 rodzinach założono 4 Niebieskie Karty.

Dominującym i niepokojącym problemem było nadużywanie alkoholu przez osoby stosujące przemoc w rodzinie oraz zażywanie środków psychoaktywnych. Nadużywanie alkoholu jest jednym z czynników ryzyka wystąpienia przemocy. Procedurę zobowiązania do leczenia odwykowego wdraża się wobec niektórych osób uzależnionych od alkoholu. Są to osoby, które w związku z nadużywaniem alkoholu powodują rozkład pożycia rodzinnego, demoralizację nieletnich, systematycznie zakłócają spokój lub porządek publiczny.

Tabela 5: Liczba osób w rodzinie, z podziałem na płeć, co do których zachodzi podejrzenie, że doświadczają przemocy domowej, u których prowadzona jest procedura „Niebieskie Karty”

Liczba osób w rodzinie, z podziałem na płeć, co do których zachodzi podejrzenie, że doświadczają przemocy domowej, u których prowadzona jest procedura „Niebieskie Karty”.	
Kobiety	214
w tym	
Kobiety 60+	55
Mężczyźni	37
w tym	
Mężczyźni 60+	8
Dzieci	16

Źródło: Opracowanie własne Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego za 2020 rok.

Tabela 6: Liczba osób w rodzinie, co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc z podziałem na płeć, u których prowadzona jest procedura „Niebieskie Karty”

Liczba osób w rodzinie, co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc z podziałem na płeć, u których prowadzona jest procedura „Niebieskie Karty”.	
Kobiety	26
Mężczyźni	227
Dzieci	1

Źródło: Opracowanie własne Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego za 2020 rok.

Tabela 7: Liczba rodzin, w których prowadzona jest procedura „Niebieskie Karty” w poszczególnych obrębach na terenie miasta Konina

Lp.	Nazwa obrębu	Liczba rodzin, w których prowadzona jest procedura „Niebieskie Karty”					
		2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
1.	Obręb Chorzeń	5	3	3	2	6	5
2.	Obręb Czarków	75	67	75	77	92	71
3.	Obręb Glinka	70	49	48	60	68	57
4.	Obręb Gostawice	11	8	7	3	6	8
5.	Obręb Grójec	1	0	1	1	2	4
6.	Obręb Laskówiec	3	4	2	5	3	8
7.	Obręb Łężyń	6	5	1	0	1	5
8.	Obręb Maliniec	3	1	0	2	2	1
9.	Obręb Mieczysławów	2	0	0	0	0	1
10.	Obręb Międzylesie	2	3	1	1	3	0
11.	Obręb Morzysław	4	2	2	1	1	1

12.	Obręb Niesłusz	3	1	4	4	4	5
13.	Obręb Nowy Dwór	14	11	14	16	15	11
14.	Obręb Osada	2	1	0	1	0	1
15.	Obręb Pawłówek	13	11	9	7	11	8
16.	Obręb Pątnów	5	3	4	5	4	1
17.	Obręb Przydziałki	28	23	15	12	15	13
18.	Obręb Starówka	27	16	21	23	25	28
19.	Obręb Wilków	11	7	6	6	10	14
	Razem	285	215	213	226	268	242

Źródło: Opracowanie własne Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego za 2020 rok.

W okresie sprawozdawczym w ramach powołanych przez Przewodniczącego Zespołu 67 grup roboczych odbyły się 162 posiedzenia tych grup w celu rozwiązywania problemów wynikających z przemocy w konkretnych rodzinach. Grupy prowadzone były przez koordynatorów, którymi byli pracownicy socjalni Sekcji Poradnictwa Rodzinnego i Interwencji Kryzysowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Koninie. Stan pandemii wymusił zmianę sposobu i formę udzielanej pomocy. Bieżące ustalenia dotyczące sytuacji rodzin objętych pomocą w formie procedury „Niebieskie Karty” dokonywane były pomiędzy członkami grupy roboczej za pośrednictwem rozmów telefonicznych, korespondencji mailowej czy innej formy korespondencji elektronicznej. Z osobami doświadczającymi przemocy pracownicy pozostawali w stałym kontakcie telefonicznym. W sytuacji braku kontaktu udawali się do miejsca zamieszkania w celu sprawdzenia aktualnej sytuacji w rodzinie. Pracownicy działali zgodnie z zaleceniami sanitarnymi. Szczególną ochroną i bezwzględną koniecznością bieżącego monitorowania sytuacji objęte były rodziny, w których została wszczęta procedura „Niebieskie Karty” w odniesieniu do dzieci doświadczających przemocy.

W przypadkach podejrzenia eskalacji przemocy posiedzenia grupy roboczej odbywały się w sposób tradycyjny z zachowaniem podstawowych zasad dotyczących zapobieganiu rozprzestrzeniania się wirusa SARS-CoV-2. Spotkania przeprowadzone były w pomieszczeniach zapewniających wszelkie warunki bezpieczeństwa sanitarnego, takie jak - maseczki, jednorazowe rękawiczki czy płyny do dezynfekcji, zachowaniu odpowiedniej odległości osób uczestniczących w spotkaniu, zgodnie z ograniczeniami zawartymi w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii (Dz. U. poz.491 ze zm.). Dodatkowo w okresie sierpień – grudzień 2020 r. pomieszczenia Sekcji Poradnictwa Rodzinnego i Interwencji Kryzysowej podlegały ozonowaniu.

Tabela 8: Ilość posiedzeń grup roboczych w poszczególnych miesiącach w latach 2015 - 2020

Lp.	Wyszczególnienie miesięcy	Ilość posiedzeń grup roboczych					
		2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
1.	Styczeń	23	8	15	34	11	14
2.	Luty	56	50	17	14	56	42
3.	Marzec	30	35	22	32	41	2
4.	Kwiecień	34	11	35	35	27	0
5.	Maj	24	37	33	16	40	0
6.	Czerwiec	26	4	15	26	14	1
7.	Lipiec	30	17	28	9	20	24
8.	Sierpień	22	11	25	21	1	34
9.	Wrzesień	54	41	45	11	41	40
10.	Październik	39	10	30	21	40	0
11.	Listopad	19	16	32	22	25	0
12.	Grudzień	52	37	27	20	44	5
	Ogółem:	409	277	324	261	360	162

Źródło: Opracowanie własne Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego za lata 2015 - 2020.

Na spotkaniach grup roboczych udzielano pomocy osobom, co do których istniało podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie. Następnie podejmowano wobec nich odpowiednie działania. Indywidualnie tworzone plan pomocy dla takiej osoby i jej rodziny, który zawierał propozycje działań pomocowych. Sprawcy przemocy przekazywano informacje o konsekwencjach popełnianych czynów oraz motywowano do udziału w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych. Przeprowadzono rozmowy o szkodliwości spożywania alkoholu, środków odurzających, substancji psychoaktywnych, a także leków niewskazanych przez lekarza. Jeżeli zachodziła potrzeba, rozstrzygano o braku zasadności podejmowania działań. Przekazywano informacje o koniecznych do zrealizowania działaniach w celu zaprzestania stosowania przemocy w rodzinie. Osobę nadużywającą alkoholu, wobec której istniało podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, członkowie grupy roboczej kierowali do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Miasta Konina.

Tabela 9: Liczba przedstawicieli/uczestników grup roboczych w latach 2015 – 2020

Lp.	Uczestnicy Grup Roboczych	Liczba przedstawicieli					
		2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
1.	Przedstawiciele Zespołu d/s Profilaktyki Społecznej Nieletnich i Patologii Wydziału Prewencji Komendy Miejskiej Policji w Koninie	1	1	1	1	2	-
2.	Dzielnicowi, w których rewirze zamieszkuje dana rodzina	22	21	22	23	24	23
3.	Kuratorzy sądowi	13	15	15	11	11	11
4.	Pracownicy socjalni	31	23	25	18	23	12
5.	Przedstawiciele placówek oświatowych (psycholog, pedagog), do których uczęszczają dzieci	18	30	32	20	20	30
6.	Przedstawiciele Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Miasta Konina	1	1	2	1	2	-
7.	Psycholodzy Sekcji Poradnictwa Rodzinnego i Interwencji Kryzysowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Koninie	1	1	1	1	2	-
8.	Asystenci rodziny	3	3	2	4	6	5
9.	Terapeuci	-	-	1	-	-	-
10.	Nauczyciele	-	-	-	2	2	2
11.	Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej	-	-	-	-	-	1
12.	Zawodowa rodzina zastępcza, pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego	-	-	-	-	-	1

Źródło: Opracowanie własne Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego za lata 2015 - 2020.

Efekty działań grup roboczych w 2020 roku (dotyczą również rodzin, w których „Niebieska Karta” była kontynuowana z lat poprzednich).

- Z zaproszenia na grupy robocze skorzystały **32 osoby**, co do których istniało podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie.
- Na wezwanie zgłosiło się **16 osób**, co do których zachodziło podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie.

Założono na posiedzeniach grup roboczych:

- **4 formularze „Niebieska Karta”- C** (przeznaczone dla osób dotkniętych przemocą),
- **2 formularze „Niebieska Karta”- D** (przeznaczone dla osób stosujących przemoc).

1. Złożono do Prokuratury Rejonowej w Koninie:
 - 6 wniosków o skierowanie na przymusowe leczenie uzależnień,
 - 5 zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z art. 207 Kodeksu Karnego (znęcanie się fizyczne lub psychiczne),
 - 1 wniosek o ubezwłasnowolnienie.
2. Przekazano dokumentację z prac grup roboczych do organów właściwych na ich wniosek w celu prowadzenia dalszego postępowania przygotowawczego:
 - 22 sprawy do Wydziału Śledczego Komendy Miejskiej Policji w Koninie dotyczące znęcania,
 - 3 sprawy do Wydziału Śledczego Komendy Miejskiej Policji w Koninie dotyczące uszkodzenia ciała,
 - 1 sprawę do Wydziału Śledczego Komendy Miejskiej Policji w Koninie dotyczące gróźb karalnych,
 - 3 sprawy do Sądu Okręgowego w Koninie w trakcie sprawy o rozwód,
 - 1 sprawę do Żandarmerii Wojskowej dotyczącą gróźb karalnych.
3. Złożono 18 wniosków do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o wszczęcie postępowania w stosunku do osób nadużywających alkoholu.
4. Złożono 1 wniosek do Sądu Rejonowego w Koninie o wgląd w sytuację dziecka i rodziny.
5. Złożono 1 wniosek do Sądu Rejonowego w Koninie o przymusowe poddanie leczeniu psychiatrycznemu.
6. Zmotywowano 45 osób doznających przemocy, do skorzystania z pomocy psychologa/terapeuty, w tym:
 - 7 osób w Sekcji Poradnictwa Rodzinnego i Interwencji Kryzysowej,
 - 38 osób w innych placówkach, organizacjach na terenie miasta Konina.
7. Zmotywowano 24 osoby stosujące przemoc do skorzystania z pomocy psychologa/terapeuty, w tym:
 - 1 osobę w Sekcji Poradnictwa Rodzinnego i Interwencji Kryzysowej,
 - 23 osoby w innych placówkach, organizacjach na terenie miasta Konina.
8. 2 osoby zmotywowano do podjęcia leczenia psychiatrycznego.
9. 13 osób zmotywowano do podjęcia leczenia uzależnień.
10. W ramach procedury „Niebieskie Karty” 3 rodziny, w tym 3 dzieci, zostało odseparowanych od sprawcy przemocy. Rodziny te otrzymały pomoc w formie schronienia w Sekcji Poradnictwa Rodzinnego i Interwencji Kryzysowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Koninie.

11. W 2020 roku monitorowano 13 rodzin, w tym 7 rodzin, w których była prowadzona procedura „Niebieskie Karty”, które opuściły miejsce schronienia w Sekcji Poradnictwa Rodzinnego i Interwencji Kryzysowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie.
12. W rodzinach, w których prowadzona jest procedura „Niebieskie Karty” 17 dzieci zostało objętych pomocą psychologiczną w innych placówkach na terenie miasta Konina.
13. Zakończono procedurę „Niebieskie Karty” w 47 rodzinach zgodnie z § 18 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” po ustaniu przemocy w rodzinie i uzasadnionym przypuszczeniu o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy, a także w 18 rodzinach w związku z brakiem zasadności podejmowania działań.
14. Przekazano do innego Zespołu Interdyscyplinarnego 4 procedury „Niebieskie Karty”. Otrzymano z innego Zespołu Interdyscyplinarnego 5 procedur „Niebieskie Karty”.
15. Udzielano na bieżąco poradnictwa w szczególności z zakresu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych, alimentacyjnych i wychowawczych.
16. Umożliwiono dostęp do poradnictwa prawnego, psychologicznego i pracy socjalnej.

V. DZIAŁALNOŚĆ PROFILAKTYCZNA I EDUKACYJNA

Działania profilaktyczne i edukacyjne były wpisane także w autorskie programy, które z uwagi na sytuację związaną z panującym stanem epidemii i wynikającymi z niego ograniczeniami nie mogły być w pełni realizowane.

1. Program „Przeciwdziałanie przemocy - program profilaktyczno-edukacyjny dla uczniów klas V konińskich szkół podstawowych”.

Program ma charakter profilaktyczno-edukacyjny i jest realizowany w klasach V szkół podstawowych przez psychologa i konsultanta Sekcji Poradnictwa Rodzinnego i Interwencji Kryzysowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Koninie. W ramach programu przeprowadzono zajęcia psychoedukacyjne z zakresu przemocy fizycznej i psychicznej, skierowane do dzieci, potencjalnie zagrożonych przemocą. Zajęcia odbyły się w 1 szkole podstawowej, w klasach V z udziałem 77 uczniów.

2. **„Program profilaktyczno-edukacyjny dla rodzin i osób w kryzysie, w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie”.**

W programie udział wzięło 6 rodzin, korzystających z pomocy w formie schronienia w Sekcji Poradnictwa Rodzinnego i Interwencji Kryzysowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Koninie. Odbyło się 19 spotkań „Grupy wsparcia”, przeprowadzono 72 rozmowy indywidualne oraz 18 zajęć edukacyjnych z dziećmi.

3. Program **„Psycholog Rodzinny”**, którego celem jest jak najszybsze dotarcie oraz udzielenie wsparcia, a także pomocy osobie i rodzinie będącej w sytuacji kryzysowej. Pomocą w ramach programu objęto 19 rodzin – 25 osób, wizyty domowe trwają nadal.

4. Program **„Program aktywizująco-wspierający dla mieszkańców mieszkań chronionych”**. Działania w ramach Programu umożliwiają naukę prowadzenia gospodarstwa domowego, gospodarowania środkami finansowymi, załatwiania spraw urzędowych, a także wzmacniają poczucie odpowiedzialności za rodzinę. W 2020 roku programem objętych było **9 rodzin**.

5. Program zapobiegający porzucaniu dzieci **„Szansa na Życie”**.

Celem programu jest między innymi umożliwienie anonimowego pozostawienia dziecka w przystosowanym miejscu, które pozwoli otoczyć je odpowiednią opieką. Jak do tej pory nie było przypadku w Koninie pozostawienia w oknie noworodka.

Osoby nieradzące sobie z problemami nawiązywały także kontakt telefoniczny z pracownikami Sekcji Poradnictwa Rodzinnego i Interwencji Kryzysowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Koninie, w tym poprzez telefon zaufania - **105 osób**, jak również drogą e-mail: pomagamy_sobie@moprkonin.lm.pl - **9 osób**. W ramach wymienionych kontaktów zainteresowane osoby zachęcane były do skorzystania z pomocy specjalisty w Sekcji, bądź też innej instytucji lub organizacji pozarządowej, za pomocą zdalnych środków komunikacji (telefonicznie lub przez inne dostępne kanały komunikacji elektronicznej).

W siedzibie Sekcji **11 rodzin, w tym 12 dzieci**, skorzystało ze schronienia w ramach interwencji kryzysowej – **5 rodzin z tzw. „gorącej interwencji”**. W przypadku **3 rodzin** z uwagi na trudną sytuację rodzinną i mieszkaniową pobyt w placówce przedłużył się na okres powyżej czterech miesięcy.

Osoby wchodzące w skład Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych podnosiły swoje kwalifikacje i poszerzały wiedzę, by mogły efektywniej realizować tak złożone zadania.

W roku sprawozdawczym członkowie Zespołu oraz grup roboczych uczestniczyli w następujących szkoleniach online:

1. Szkolenie „Wypalenie zawodowe i automotywacja”.
2. Szkolenie RODO - „Wyzwania roku 2020 dla jednostek samorządu terytorialnego oraz jednostek organizacyjnych”.
3. Interdyscyplinarne spotkanie poświęcone tematyce przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
4. Spotkanie robocze poświęcone realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, ze szczególnym uwzględnieniem zadań powiatu.
5. Zarządzanie zasobami ludzkimi.
6. Wyzwania z perspektywy prawa pracy i RODO.
7. Budowanie zespołowości.
8. System ocen pracowniczych – regulamin, kryteria ocen, arkusze systemu.

VI. WNIOSKI

Działalność Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych jest skuteczną formą pracy z rodziną doświadczającą przemocy. Zasoby instytucjonalne miasta Konina oraz kadra pozwalają na poprawę bezpieczeństwa osób doświadczających przemocy.

Realizowane działania w ramach Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy na terenie Miasta Konina poprzez systematyczną, interdyscyplinarną współpracę podmiotów w znacznym stopniu wpłynęły na sprawnie działający w Koninie system zapobiegania i rozwiązywania sytuacji kryzysowych. Podjęte działania w sposób znaczący wpłynęły na wzrost wiedzy i świadomości zarówno służb odpowiedzialnych za przeciwdziałanie zjawisku przemocy domowej, jak i osób/rodzin uwikłanych w przemoc, co przekłada się na coraz większą skalę ujawnianych przypadków przemocy w środowiskach domowych. Nie rozwiązują jednak w pełni problemów, ponieważ problematyka przeciwdziałania przemocy jest wielowymiarowa i złożona.

Pracownicy Sekcji Poradnictwa Rodzinnego i Interwencji Kryzysowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Koninie zajmowali się administracyjną stroną procedury „Niebieskie Karty” pracując w równoważnym systemie czasu pracy, dzięki czemu osoby doświadczające przemocy miały zagwarantowaną pomoc przez całą dobę, każdego dnia w ciągu roku. Efektywna współpraca pracowników Sekcji z innymi podmiotami wymienionymi w sprawozdaniu ograniczała i łagodziła skutki przemocy.

PODSUMOWANIE

Mając na uwadze szeroko rozumiane dobro osób i rodzin zagrożonych lub dotkniętych przemocą domową Miejski Zespół Interdyscyplinarny w Koninie realizował w 2020 roku wszystkie zadania związane z przeciwdziałaniem przemoc domowej, zgodnie z Instrukcją Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej dotyczącą sposobu organizacji Zespołów Interdyscyplinarnych i Grup Roboczych oraz realizacji procedury „Niebieskie Karty”, a także dla pracowników socjalnych do pracy z rodzinami, które przejawiają problemy opiekuńczo-wychowawcze w związku z epidemią wirusa SARS-CoV-2. Należy mieć na uwadze zalecenia Ministerstwa skierowane do wszystkich samorządów w kraju, aby problematyka ochrony osób pokrzywdzonych przed przemocą miała w najbliższym czasie szczególne miejsce wśród realizowanych przez samorzady zadań.

Stan pandemii wymusił zmianę sposobu i form udzielanej pomocy, co wymagało zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego zarówno osób i rodzin doświadczających przemoc, jak i osób realizujących zadania w obszarze przeciwdziałania przemoc w rodzinie. Izolacje związane ze stanem epidemii, zasady dotyczące ograniczeń w przemieszczaniu się, przymusowe kwarantanny mogły być wyjątkowo trudne dla osób doświadczających przemoc w rodzinie. Dlatego osoby zagrożone przemocą domową nie mogły być pozostawione bez niezbędnego wsparcia. Z powodu wprowadzonych obostrzeń sanitarnych i organizacyjnych zmniejszyła się dostępność do działań konkretnych służb społecznych, zaangażowanych w przeciwdziałanie przemoc w rodzinach.

Zespół Interdyscyplinarny oraz grupy robocze, poza podejmowaniem działań związanych z nowymi przypadkami przemoc, musiały też na bieżąco monitorować sytuację tych rodzin, które są objęte procedurą „Niebieskie Karty” już od dłuższego czasu. Zalecane było utrzymywanie z nimi stałego kontaktu telefonicznego. Oczywiście takie rozwiązanie nie jest w stanie zastąpić spotkania twarzą w twarz, zwłaszcza że nie wiadomo, czy osoba, do której dzwoni pracownik, może w tym momencie swobodnie z nim rozmawiać i udzielać prawdziwych informacji, gdyż może być pod presją sprawcy przemoc. Jeśli osoba nie odpowiadała na próby kontaktu, wysyłany był do niej pracownik socjalny, asystent rodziny lub dzielnicowy, aby sprawdził, czy nie dzieje się nic złego. Szczególną ochroną i bezwzględną koniecznością bieżącego monitorowania sytuacji objęte zostały rodziny, w których przemoc doświadczali dzieci.